

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 oktober 2024

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van 16 maart 1968
betreffende de politie over het wegverkeer,
wat de verbeurdverklaring
van het voertuig bij rijden spijs verval
betreft**

(ingediend door
de heer Wouter Raskin c.s.)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 octobre 2024

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 16 mars 1968
relative à la police de la circulation routière
en ce qui concerne la confiscation du véhicule
en cas de conduite en dépit d'une déchéance
du droit de conduire**

(déposée par
de heer Wouter Raskin et consorts)

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel wil de rechter verplichten om de verbeurdverklaring van een voertuig uit te spreken wanneer hij een bestuurder veroordeelt wegens rijden spijs verval. Indien de rechter daarvan wil afwijken, moet hij dat uitdrukkelijk motiveren.

RÉSUMÉ

Cette proposition de loi vise à obliger le juge à prononcer la confiscation du véhicule de tout conducteur qu'il condamne pour conduite en dépit d'une déchéance du droit de conduire. Si le juge souhaite déroger à cette obligation, il devra motiver expressément sa décision.

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
PS	: Parti Socialiste
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	: Les Engagés
Vooruit	: Vooruit
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 56 0000/000	Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 56 0000/000	Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

We worden regelmatig opgeschrikt door berichtgeving over een dramatisch verkeersongeval dat wordt veroorzaakt door een bestuurder die eerder ook al een resem zware verkeersovertredingen beging. Ouders die van de ene dag op de andere hun kinderen kwijtgeraken, kinderen die van de ene dag op de andere hun ouders kwijtgeraken, geliefden die plots worden weggerukt; telkens schrijnende verhalen van onmetelijk menselijk leed...

Het toont aan dat een harde kern van verkeerscriminelen ongevoelig lijkt voor iedere vorm van klassieke bestraffing en keer op keer zware verkeersovertredingen blijft begaan. Forse boetes of een opgelegd rijverbod lijken hen niet af te schrikken, tot die ene zware overtrekking te veel...

Veel van die veroordeelde verkeerscriminelen blijken toch opnieuw achter het stuur plaats te nemen tijdens een periode van rijverval opgelegd door een politierechter.

Het is dus ontzettend moeilijk om deze veroordeelde verkeerscriminelen uit het verkeer te houden. Hier speelt duidelijk een ernstig mentaliteitsprobleem.

Uit een studie van het Belgisch instituut voor verkeersveiligheid (VIAS Institute) omtrent recidive uit 2019 blijkt dat de overtreding rijden spijs verval inderdaad de hardnekkigste overtreding is bij recidivisten.

Wij zijn van mening dat de overheid alles in het werk moet stellen om te verhinderen dat dergelijke verkeerscriminelen nog plaatsnemen achter het stuur tijdens een periode van verval van het rijbewijs. Aldus kan de verkeersveiligheid worden verhoogd en wordt de kans op bijkomend ongewild menselijk leed verlaagd.

Een aantal verkeersdeskundigen en politierechters nam al de stelling in dat er bij die harde kern van verkeerscriminelen soms weinig anders opzit dan "hun speelgoed af te pakken". We hebben het dan over de immobilisering en/of verbeurdverklaring van het voertuig waarmee de overtreding werd begaan. Dat kan slechts indien het voertuig eigendom is van de betrokken bestuurder of indien de eigenaar zelf wilens en wetens zijn voertuig uit handen heeft gegeven aan een bestuurder waarvan hij of zij weet dat die niet zou mogen plaatsnemen achter het stuur.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Nous sommes régulièrement bouleversés par l'annonce de dramatiques accidents de la route causés par des conducteurs ayant déjà commis dans le passé une série d'infractions routières graves. Des parents qui perdent brutalement leurs enfants, des enfants devenus subitement orphelins, des êtres chers soudainement arrachés à leurs proches: ce sont chaque fois des événements tragiques qui provoquent une souffrance humaine incommensurable...

Ce phénomène de récurrence démontre qu'un noyau dur de criminels de la route semblent insensible à toute forme de sanction classique et enchaînent les infractions routières graves. Ni les amendes salées ni la déchéance du droit de conduire ne semblent les dissuader, jusqu'à ce qu'ils commettent l'infraction grave de trop...

Il apparaît en effet que nombre de ces criminels de la route condamnés reprennent tout de même le volant durant la période de déchéance du droit de conduire imposée par un juge de police.

Il est donc extrêmement difficile d'écarter ces criminels de la circulation. Nous nous trouvons clairement face à un grave problème de mentalité.

D'après une étude publiée en 2019 par l'Institut belge pour la sécurité routière (VIAS) sur la récurrence, la conduite en dépit d'une déchéance du droit de conduire constitue effectivement l'infraction la plus récurrente chez les récidivistes.

Nous estimons que les autorités publiques doivent mettre tout en œuvre pour empêcher ces criminels de la route de prendre encore le volant pendant une période de déchéance du droit de conduire. Cela permettrait de renforcer la sécurité routière et de réduire le risque de créer involontairement davantage de souffrance humaine.

Certains experts de la circulation routière et juges de police ont déjà soutenu qu'en ce qui concerne ce noyau dur de criminels de la route, il n'y a parfois pas d'autre choix que de "leur retirer leur jouet", c'est-à-dire d'immobiliser et/ou de confisquer le véhicule avec lequel l'infraction a été commise. Mais cette mesure n'est possible que si ledit véhicule est la propriété du conducteur qui a commis l'infraction, ou si le propriétaire dudit véhicule l'a sciemment confié à un conducteur dont il savait qu'il ne pouvait pas prendre le volant.

Het huidige artikel 50 van de Wegverkeerswet¹ bepaalt dat de rechter dergelijke veiligheids-maatregel kan opleggen in een aantal welbepaalde gevallen.

“Rijden spijs verval”, de overtreding vastgelegd in artikel 48 van de Wegverkeerswet is niet alleen een ernstige verkeersovertreding, het is ook een – haast bijna altijd – bewust in gevaar brengen van andere weggebruikers, waar een voorzichtig en redelijk persoon zich niet aan bezondigt.

Wij zijn van mening dat voor een bepaalde harde kern van verkeerscriminelen een duidelijke lijn mag worden getrokken. Met dit voorstel willen wij de politierechter in de regel verplichten om de verbeurdverklaring van het voertuig van een overtreder uit te spreken wanneer deze wordt veroordeeld voor het misdrijf “rijden spijs verval”, zoals bedoeld in artikel 48 van de Wegverkeerswet.

In uitzonderlijke gevallen kunnen bepaalde omstandigheden evenwel rechtvaardigen om van de voorgestelde nieuwe regel af te wijken. Wij denken bijvoorbeeld aan een bestuurder die zich in een vroeg stadium van dementie bevindt en uit gewoonte het stuur neemt zonder zich er op dat moment van bewust te zijn dat hem het recht tot sturen werd ontnomen. Iemand kan ook het stuur nemen omwille van een medisch noodgeval. Daarom bepaalt het wetsvoorstel tegelijkertijd dat de rechter kan afwijken van de nieuwe regel, maar dan mits uitdrukkelijke motivering. Het voorgestelde principe van de regel met de gemotiveerde afwijkmogelijkheid is gelijkaardig aan wat reeds geldt voor het verplicht alcoholslot als veiligheidsmaatregel.

Wanneer het voertuig geen eigendom is van de bestuurder, wordt aan de rechter – conform aan wat al geldt in het bestaande artikel 50 – de mogelijkheid gegeven om het voertuig verbeurd te verklaren indien de eigenaar wetens en willens het voertuig uit handen heeft gegeven aan de bestuurder die vervallen is van het recht tot sturen (overtreding zoals bepaald in artikel 49 van de Wegverkeerswet). Het openbaar ministerie zal dan het opzet in hoofd van de eigenaar moeten bewijzen.

Wij zijn er ons dan ook ten volle bewust van dat dit voorstel niet alle gevaarlijke verkeerscriminelen van de baan zal houden. Wij zijn er evenwel van overtuigd dat de beoogde maatregel een afschrikkend effect zal hebben. Bestuurders die toch overwegen te rijden spijs verval zullen zich meer bewust zijn dat die keuze

¹ De Wegverkeerswet is de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 27 maart 1968.

L'actuel article 50 de la loi relative à la police de la circulation routière¹ dispose que le juge peut imposer cette mesure de sécurité dans certains cas précis.

Conduire en dépit d'une déchéance du droit de conduire, l'infraction visée à l'article 48 de la loi précitée, ce n'est pas seulement commettre une grave infraction routière. C'est aussi — presque toujours — mettre sciemment en danger les autres usagers de la route, ce dont une personne prudente et raisonnable ne peut se rendre coupable.

Nous estimons qu'il faut faire preuve de fermeté à l'égard d'un certain noyau dur de criminels de la route. Au travers de la présente proposition de loi, nous souhaitons obliger le juge de police, à titre de règle générale, à prononcer la confiscation du véhicule de toute personne condamnée pour l'infraction de conduite en dépit de la déchéance du droit de conduire, visée à l'article 48 de la loi relative à la police de la circulation routière.

Certaines circonstances pourraient toutefois justifier de déroger à cette nouvelle règle dans des cas exceptionnels. Songeons par exemple à un conducteur souffrant de démence précoce qui prend le volant par habitude, sans avoir conscience, sur le moment, d'avoir été déchu du droit de conduire. Une personne peut aussi être amenée à prendre le volant pour une urgence médicale. C'est pourquoi la présente proposition de loi dispose dans le même temps que le juge pourra déroger à la nouvelle règle, à condition cependant de motiver expressément sa décision. Le principe proposé d'une règle assortie de la possibilité d'y déroger en motivant ce choix est similaire à ce qui existe déjà pour l'éthylotest antidémarrage obligatoire, qui est imposé à titre de mesure de sécurité.

Si le véhicule n'est pas la propriété du conducteur en infraction, le juge pourra – en application de ce que prévoit déjà l'actuel article 50 de la loi précitée – confisquer celui-ci lorsque le propriétaire dudit véhicule l'a sciemment confié au conducteur déchu du droit de conduire (infraction visée à l'article 49 de la loi précitée). Le ministère public devra alors prouver l'existence d'un dol dans le chef du propriétaire.

Nous sommes dès lors pleinement conscients que la présente proposition de loi ne permettra pas d'écarter de la circulation tous les dangereux criminels de la route. Nous sommes néanmoins convaincus que la mesure proposée sera dissuasive. En effet, les conducteurs déchus du droit de conduire qui envisagent tout de même

¹ Loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, publiée au *Moniteur belge* du 27 mars 1968.

een impactvol nadeel kan teweegbrengen, met name de verbeurdverklaring van het voertuig. Het valt aan te bevelen dat de politierechter ook op dat dreigend nadeel wijst wanneer hij het vonnis van het verval op het recht tot sturen uitspreekt.

Wouter Raskin (N-VA)
Dorien Cuylaerts (N-VA)
Michael Freilich (N-VA)
Christoph D'Haese (N-VA)

de prendre le volant auront davantage conscience que ce choix pourrait leur valoir un lourd préjudice, à savoir la confiscation de leur véhicule. Il serait opportun que le juge de police insiste lui aussi sur l'existence de ce préjudice imminent lorsqu'il prononce une déchéance du droit de conduire.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet

Art. 2

Artikel 50 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, laatstelijk gewijzigd bij wet van 2 september 2018, wordt aangevuld met een paragraaf 3, luidende:

“§ 3. Hij beveelt de verbeurdverklaring van het voertuig wanneer de bestuurder wordt veroordeeld voor een overtreding zoals bedoeld in artikel 48, indien het voertuig eigendom is van de dader van het misdrijf.

Indien hij evenwel verkiest om deze sanctie niet op te leggen, motiveert hij dit uitdrukkelijk.

Indien het voertuig geen eigendom is van de dader van het misdrijf, kan hij niettemin de verbeurdverklaring van het voertuig bevelen indien de eigenaar van het voertuig veroordeeld wordt voor een overtreding zoals bedoeld in artikel 49.”

3 oktober 2024

Wouter Raskin (N-VA)
Dorien Cuylaerts (N-VA)
Michael Freilich (N-VA)
Christoph D'Haese (N-VA)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution

Art. 2

L'article 50 de la loi du 16 mars 1968 relative à la police de la circulation routière, modifié en dernier lieu par la loi du 2 septembre 2018, est complété par un § 3 rédigé comme suit:

“§ 3. Il ordonne la confiscation du véhicule si le conducteur est condamné pour une infraction visée à l'article 48, lorsque ledit véhicule est la propriété de l'auteur de l'infraction.

S'il choisit toutefois de ne pas imposer cette sanction, il motive expressément sa décision.

Si le véhicule n'est pas la propriété de l'auteur de l'infraction, il peut néanmoins ordonner la confiscation du véhicule si le propriétaire de celui-ci est condamné pour une infraction visée à l'article 49.”

3 octobre 2024